

VERSLAG BEWONERSRADENOVERLEG 19 SEPTEMBER 2019

Aanwezig

Voorzitter : H. Migchielsen
Wethouder bewonersraden: R. Geers
Ambtelijk secretaris : J. Pawiroredjo – de Jezus
Genodigden: R. Beckers (ambtelijk), W. de Laat (ambtelijk)
Blb Binnenstad: F. Bolder
BR Engelen en Bokhoven : J. Branderhorst
Dorpsraad Nuland : A. van Offenbeek, E. van Zoolingen
Dorpsraad Vinkel: T. van der Leest
Paleiskwartier Wijkbelangen: J. Bastiaansen
WR Boschveld: L. van Malsen
WR De Groote Wielen: R. Gratama
WR Hintham: M. van Noort
WR Maaspoort: K. Hettinga
WR De Overlaet: E. Timisela – Coenraad
WR Rosmalen Centrum en Hondsborg : J. van Rossum, C. Ottens
WR Rosmalen Oost/Kruisstraat: G. Beentjes
WR 't Ven: A. Kappeschaar, M. Venner
WR West / Kruiskamp/Schutskamp: W. Hartman
WR Zuid : G. Schouten, J. van Dijk
Publiek: S. van Creij

1. Opening

De heer Migchielsen opent de vergadering en heet alle aanwezigen welkom.

2. Glasvezel en G5¹

Glasvezel

De heer De Laat is coördinator voor de uitrol van glasvezel naar woningen bij de gemeente 's-Hertogenbosch. Glasvezel is een aantal jaren geleden aangelegd op het voormalige Carolusterrein, Paleiskwartier, Rosmalen en De Groote Wielen. Inmiddels is dit verder uitgebreid naar Helftheuvel, Orthen Links, Bokhoven, Vinkel, Nuland, Kruisstraat en vele panden in het buitengebied, met name die in oud Maasdonk. Er is een nieuwe overeenkomst met KPN afgesloten voor het vervolg van de uitrol aan de westkant van 's-Hertogenbosch. Over de rest van de stad worden ook afspraken gemaakt met KPN. Mevrouw Ottens geeft aan dat een aantal huishoudens niet is meegenomen bij de verglazing van Rosmalen. Het gaat om een stukje van het buitengebied van Bruggen. De heer Beentjes geeft aan dat bij Rosmalen Oost/Kruisstraat ook een aantal gedeeltes niet is meegenomen. Gevraagd wordt waarom er de afgelopen periode verschillende aanbieders voor glasvezel zijn geweest: Reggefiber, E-Fiber, Midden-Brabant-Glas en nu KPN. De heer Branderhorst vraagt of de huidige kastelen bij de Haverleij ook aangesloten gaan worden op glasvezel. De heer De Laat geeft aan dat de diverse aanbieders investeren voor eigen rekening en risico en daarin hun eigen afwegingen en keuzes maken. Dat is puur vanuit hun commercieel oogmerk. Voor de bestaande kastelen heeft KPN voorlopig afgezien van de aanleg van glasvezel. Er waren teveel technische problemen om deze snel en rendabel aan te kunnen sluiten. Bij de nieuw te bouwen kastelen wordt wel glasvezel aangelegd. De wijk Zuid is ergens in de periode 2021/2025 aan de beurt als KPN blijft investeren. Er kan nog niet precies worden aangegeven wanneer en hoe, want dat hangt af van de techniek die gekozen gaat worden. De gemeente heeft een bemiddelende rol in de aanleg van glasvezel. De gemeente is niet de investerende partij. De gemeente probeert om ondergrondse werkzaamheden te combineren, maar kan partijen niet dwingen om glasvezel aan te leggen. Het hangt van de bereidheid van de aanbieders af of zij glasvezel aan willen leggen in 's-Hertogenbosch. Bewoners die bij eerdere verglazing niet zijn meegenomen kunnen op de website van KPN aangeven dat zij glasvezel willen: <https://www.kpnnetwerk.nl/haalbaarheidsonderzoek/> Mochten bewonersraden daar behoefte aan hebben, dan kunnen zij de heer De Laat uitnodigen voor meer uitleg over de aanleg van glasvezel.

Ontwikkelingen G5

G5 valt onder de Telecommunicatiewet. G5 valt niet onder de noemer nutsvoorzieningen. In dat geval

---

¹ De presentatie wordt met dit verslag meegestuurd.

zouden wij als gemeente de realisatie van G5 op ons kunnen nemen, maar daar is in Den Haag niet voor gekozen. De Telecommunicatiewet moet worden aangepast om de komst van G5 mogelijk te maken. De aanpassingen zijn ter consultatie aan de gemeenten voorgelegd. De gemeente 's-Hertogenbosch heeft daarop een reactie ingediend. Er is binnen de gemeente een projectgroep opgericht om de ontwikkelingen rondom G5 te begeleiden. Er is nog heel veel onduidelijk over G5, o.a. over de techniek en het aantal antennes. Ook over de planning bestaan nog veel onzekerheden. Eerst volgt nog een aantal veilingen (radiofrequenties). Bewonersraden kunnen met vragen over ontwikkelingen rondom G5 terecht bij de heer De Laat. Die zal dan de vraag naar de juiste deskundige doorgeleiden.

3. Programma Duurzaamheid²

De heer Beckers is werkzaam als Programmamanager duurzaamheid bij de gemeente 's-Hertogenbosch. Hij houdt zich o.a. bezig met verduurzamingsopgaven en wil de deelnemers aan het Bewonersradenoverleg kort bijpraten over de laatste stand van zaken.

Wereldwijd hebben alle landen afspraken gemaakt over duurzame ontwikkelingsdoelen. Lokaal willen wij ook onze verantwoordelijkheid nemen. De gemeenteraad heeft de Visie duurzaam 's-Hertogenbosch vastgesteld.³ Het is een visie voor de lange termijn met een doorkijk naar een duurzame gemeente in 2050. Er zijn vier ambities benoemd. De eerste ambitie is een gezonde, groene en klimaatbestendige leefomgeving, bijv. dat er meer bomen geplant worden. Klimaatbestendig o.a. om de openbare ruimte zo in te richten dat het regenwater bij zware regenbuien goed afgevoerd kan worden. Een ander, vrij nieuw fenomeen, is hittestress. Op het bedrijventerrein De Rietvelden was het bijv. afgelopen zomer zeven graden warmer dan de omgeving. Er wordt over nagedacht hoe daar iets aan gedaan kan worden, bijv. met de aanplant van meer groen. Ook wordt er nagedacht over oplossingen voor dichtbebouwde gebieden: hoe kan de omgeving leefbaar worden gehouden? Gezondheid gaat ook over gezonde lucht. De gemeente heeft iedereen nodig om daarin mee te denken en mee te doen. Veel problematiek bevindt zich op particulier terrein, daar kan de gemeente niet veel mee doen.

De tweede ambitie is een CO² neutrale gemeente. Op dit moment loopt het energietransitieprogramma. De gemeente is in gesprek met de landbouwsector om de uitstoot van CO² en lachgas te verminderen. Dat is een verbreding van het programma. De derde ambitie gaat over waardebehoud van grondstoffen. Dat houdt in dat de gemeente wil bevorderen dat er minder afval wordt geproduceerd en dat materialen die wij gebruiken teruggebracht worden in de productieketens. Met als doel dat er zo min mogelijk materialen uit de aarde gehaald worden en ervoor te zorgen dat de aarde niet wordt uitgeput. De vierde ambitie betreft duurzame mobiliteit. Daarbij gaat het om andere vormen van vervoer om de vervoersbewegingen te beperken en/of duurzamer voort te bewegen. Als voorbeeld wordt het Paleiskwartier genoemd waarbij buurtbewoners zelf het idee hebben ingebracht om elektrische auto's en deelauto's te gaan gebruiken in de buurt. Het is de bedoeling dat steeds meer ideeën worden vertaald naar de uitvoering daarvan. Gevraagd wordt om gratis fietsenstallingen beschikbaar te stellen om het stallen van fietsen in de openbare ruimte te beperken. Ook wordt betreurd dat de Geveltuintjesactie afgelopen is. De heer Beckers geeft aan dat het aan de ene kant inderdaad jammer is dat de subsidiepot voor de aanleg van geveltuintjes leeg is, maar aan de andere kant is het goed om te constateren dat er flink gebruik van gemaakt is. Deze ervaring wordt weer gebruikt om nieuwe acties uit te zetten. Gewerkt wordt aan het actieplan duurzame mobiliteit. Dan wordt afgewogen hoe de inrichting van de openbare ruimte er in de toekomst uit moet komen te zien. Ideeën voor de verandering van de openbare ruimte voor bijv. verkeersveilige fietspaden kunnen gemeld worden bij de fietsersbond. |

Het opstellen van actieplannen vormt de vervolgstap op de visienota. Regionaal wisselen de B5 steden ervaringen met best practices met elkaar uit. Zo deelt de gemeente 's-Hertogenbosch de kennis over het opladen van bussen met andere gemeentes. Ook proberen wij de oplaadsystemen in de verschillende gemeentes met elkaar in overeenstemming te brengen door bijv. systeemkeuzes te maken, zodat de opladers overal hetzelfde zijn. Ook moet de ontwikkeling van technologie worden bijgehouden. De gemeente 's-Hertogenbosch zet al jaren in op een veilig fietshoofdnetwerk en bevordert hiermee het fietsen. De heer Beckers roept de bewonersraden op om mooie voorbeelden te laten zien en mee te helpen om de verduurzaming van de gemeente op gang te krijgen. Ook hoort hij graag van de bewonersraden als er zaken zijn die een verduurzaming in de weg staan. Op 10 oktober vindt de landelijke "Dag van de duurzaamheid" plaats.⁴ Er wordt in 's-Hertogenbosch een

² De presentatie van de heer Beckers wordt met dit verslag meegestuurd.

³ De nota zal met het verslag worden meegestuurd.

⁴ <https://www.s-hertogenbosch.nl/nieuwsbericht/article/aftrap-campagne-push-the-button.html>

gespreksmiddag georganiseerd waarbij gesproken zal worden over de vier ambities. De bewonersraden zijn daarbij van harte welkom.

De heer Beckers wil graag met de bewonersraden afzonderlijk komen praten om samen na te denken welke stappen we kunnen zetten om tot een duurzame wijk te komen. Aan de hand van "the natural step" wordt op een creatieve manier bekeken waar we op dit moment staan en wat er gedaan kan worden om het einddoel te bereiken. Met mooie voorbeelden kunnen mensen enthousiast worden gemaakt om ook aan de slag te gaan richting een duurzame omgeving. Als voorbeeld wordt de Herenboeren in Boxtel genoemd, een project waarbij samen duurzaam voedsel wordt geproduceerd.⁵ Dergelijke initiatieven zouden ook in 's-Hertogenbosch uitgevoerd kunnen worden. Aan de bewonersraden wordt gevraagd na te denken over wat er in de wijk/ buurt/ dorp gedaan zou kunnen worden en wat de gemeente daarbij zou kunnen betekenen. Dan kunnen er ongetwijfeld al hele mooie stappen worden gezet. Denk ook aan het Wijk- buurt- en dorpsbudget, dat biedt ook mogelijkheden om duurzame initiatieven mogelijk te maken. Bewonersraden zijn "in the lead" om daar positief op te reageren.

4. Doorontwikkeling Wijk,- buurt- en dorpenregeling

De heer Migchielsen geeft een update over de doorontwikkeling van de Wijk, buurt- en dorpenregeling. Het derde jaar loopt bijna ten einde. De subsidieregeling wordt elk jaar opnieuw vastgesteld.

Wbd budgetten 2020

De subsidieregeling is in 2016 voor de eerste keer vastgesteld. Het budget wordt elk jaar percentagegewijs over de wijken, buurten en dorpen verdeeld aan de hand van het inwonertal per 1 januari in vergelijking tot de totale populatie van 's-Hertogenbosch. Het totale budget voor 2020 blijft gelijk. Het budget voor elke wijk/ buurt/ dorp blijft nagenoeg gelijk, met kleine verschuivingen. De Groote Wielen heeft meer inwoners gekregen en krijgt daardoor een iets hoger budget. Omgekeerd zijn er wijken en buurten die relatief krimpen. Het verschil in budget zal tussen de € 100,- en maximaal € 1.000,- stijgen of dalen. Op de website zijn alle budgetten en aanvragen terug te vinden.

Nieuwe subsidieregeling City boost

City boost is een subsidieregeling die in principe tijdelijk voor een looptijd van twee jaar bedoeld was. Uit het budget van het Maatschappelijk Initiatieven Fonds (MIF) is speciaal voor jongeren budget vrijgemaakt, met als primaire opdracht om jongeren bekend te maken met allerlei subsidieregelingen in 's-Hertogenbosch. Er is nu besloten om een structurele subsidieregeling voor stedelijke initiatieven van jongeren te maken met een budget van € 40.000,- per jaar. De regeling is gericht op stedelijke initiatieven omdat jongeren in de leeftijd van 16 tot 30 jaar zich met de uitoefening van activiteiten niet richten op buurt-, maar op stadsniveau. Het is uiteindelijk de bedoeling dat de regelingen WBD en Cityboost naar elkaar toe gaan groeien.

Rapport Rekenkamercommissie "Burgerinitiatieven Gemeente 's-Hertogenbosch"

Het PON heeft in opdracht van de Rekenkamercommissie een onderzoek uitgevoerd, gericht op bewonersinitiatieven. De belangrijkste aanbevelingen zijn:

- *meer controle op de aanwending van het BWD-budget*

Het college heeft destijds besloten om voor subsidies tot € 5.000,- alleen steekproefsgewijs te controleren. Dat blijft zo. Wel zouden we expliciet de verplichting op kunnen nemen dat de subsidieontvanger actief communiceert over de uitvoering van de activiteit. Bijv. "Deze activiteit is mede mogelijk gemaakt door het Wijk-, buurt- en dorpsbudget." Dan hoeven we niet alle bonnetjes te controleren. Deze aanbeveling is dus niet opgevolgd, behalve de verplichting om actief te communiceren.

- *fysiek of digitaal loket voor burgerinitiatieven*

Voor de gemiddelde bewoner is het niet duidelijk waar je voor welke subsidieregeling terecht kunt. Onderzocht wordt of er een digitaal loket gevormd kan worden dat het voor bewoners toegankelijker maakt om subsidieregelingen terug te vinden die betrekking hebben op bewonersinitiatieven. Daar gaan we nader inhoud aan geven.

---

⁵ <https://www.herenboeren.nl/>

- de BAG zou een betere afspiegeling van de buurt moeten zijn: jongeren en allochtonen

Er zouden meer jongeren aan de BAG deel moeten nemen. De vraag is hoe we dat voor elkaar kunnen krijgen. Dat zou kunnen door het gesprek met hen aan te gaan. Het idee wordt meegegeven om de aandacht op de BAG te vestigen via posters of flyers. Websites worden door jongeren nauwelijks bezocht.

WBD-regeling en bezwarenprocedure

Er zijn zeven bezwaren binnengekomen op ongeveer 600 aanvragen. De WBD is binnen de kaders bewust heel ruim geformuleerd. De bezwarencommissie is van mening dat daardoor de afwijzingsgrond onvoldoende geobjectiveerd kan worden. Er zijn op basis van de criteria die in de regeling staan, juridisch gezien onvoldoende argumenten om een aanvraag (gedeeltelijk) af te wijzen. De situatie is nu zo dat we, wanneer een bewoner het niet eens is met een afwijzing van zijn aanvraag, eerst het gesprek aangaan. Mocht de bewoner daar geen genoegen mee nemen, dan kan hij bezwaar indienen bij de bezwarencommissie. En is de kans groot dat het bezwaar gegrond wordt verklaard en de subsidie toch verstrekt moet worden, terwijl wij dat niet willen. We gaan proberen daar een oplossing voor te bedenken zodat we zaken niet consequent verliezen bij de bezwarencommissie. Vooralsnog zien we twee mogelijke richtingen:

1. werken met een puntensysteem, waarbij een aanvrager bijv. 60 van 100 punten nodig heeft om tot toekenning te komen, bijv. 50 op leefbaarheid, 10 op groen, 20 op fysiek, 20 op actieve communicatie. Er zouden ook meer indicatoren bedacht kunnen worden. Nadeel hiervan is, dat een aanvrager zijn aanvraag naar het benodigd aantal punten toe kan schrijven om toch een toekenning te krijgen.
2. afwijzingsgronden analyseren en juridisch toetsen welke zaken het wel/niet halen bij de bezwarencommissie en die afwijzingsgronden expliciet in de regeling opnemen. Op deze manier kunnen de BAG's hun werk op de oude manier blijven uitvoeren.

De tweede oplossing lijkt ons het beste. Van belang is dat bewoners "in the lead" blijven. Huidige praktijk is, dat elke BAG zelf voor de beoordeling van aanvragen nadere criteria opstelt. Als we dat verder juridisch in gaan dekken, verdwijnt de eigenheid en het maatwerk per wijk/buurt.

5. Verslag Bewonersradenoverleg d.d. 14 maart 2019

Naar aanleiding van:

Pagina 2:

De heer Evers zou in het najaar uitgenodigd worden om een toelichting te geven op de stand van zaken rondom het reclamebeleid. De heer Migchielsen geeft aan dat de heer Evers onder voorbehoud gepland is voor het overleg van 12 december a.s.

De heer Hettinga geeft aan dat de heer Evers tijdens zijn presentatie had aangegeven dat er "in de tussentijd geen nieuwe afspraken gemaakt zouden worden voor nog meer borden in de openbare ruimte". Tot zijn verbazing werd er twee weken na het bewonersradenoverleg een bord aan het begin van de wijk geplaatst. Hij vraagt zich af hoe dat mogelijk is.

Pagina 3

De heer Migchielsen meldt dat er naar aanleiding van de bijeenkomst in de Verkadefabriek op 27 juni jl. een onderzoek naar bewonersraden is uitgevoerd door de afdeling Onderzoek en Statistiek. De resultaten van dat onderzoek zullen tijdens het Bewonersradenoverleg van 12 december a.s. worden gepresenteerd. Het rapport zal, indien dat mogelijk is, voorafgaand aan het Bewonersradenoverleg aan de deelnemers worden verstuurd. Gevraagd wordt om dan ook de dialoog aan te gaan over hoe we elkaar sterker kunnen maken en meer toekomstgericht kunnen zijn en daar een goede basis voor te leggen. De heer Geers geeft aan dat hij best de dialoog aan wil gaan, maar dan moeten de bewonersraden daar zelf actief aan bijdragen. De vorige keer heeft de wethouder via een aantal vragen om een zelfreflectie gevraagd. De helft van de bewonersraden had daarop een reactie gestuurd.

Het verslag wordt vastgesteld.

6. Rondvraag

WR Rosmalen Oost / Kruisstraat

De heer Beentjes meldt dat er op 23 oktober 2019 twee bijeenkomsten gepland zijn op dezelfde avond: een bijeenkomst over de "Duurzame polder" en een bijeenkomst over de "oostelijke ontsluiting (Oostelijke Landweg)". Daarvoor zijn voor een groot deel dezelfde bewonersraden uitgenodigd door

twee gemeentelijke afdelingen. Gevraagd wordt om een van de bijeenkomsten te verzetten, zodat de uitgenodigde bewonersraden aan beide bijeenkomsten deel kunnen nemen.

WR Rosmalen Centrum en Hondsborg

Mevrouw Van Rossum meldt dat de definitieve ontwerpen voor het bewegingspark aan de Geenbergenstraat getoond zijn.

WR De Overlaet

Sluiting wegen vanwege werkzaamheden

Mevrouw Coenraad meldt dat een deel van het Laaghemaal gesloten is vanwege werkzaamheden voor de realisatie van een veilige oversteek voor het fietsverkeer. Op 30 september zal ook een deel van de Rodenborchweg gesloten zijn. Het is afwachten hoe het verkeer vanuit de Grootte Wielen daarop gaat reageren.

Naam sprekers noemen tijdens de vergadering

Er zijn veel nieuwe mensen aanwezig bij de vergadering. Mevrouw Coenraad vraagt daarom aan de deelnemers van het overleg om hun naam te noemen als zij een mondelinge reactie geven. De heer Migchielsen zegt toe om bij het volgende overleg naambordjes mee te nemen.

7. Sluiting

De heer Migchielsen sluit de vergadering om 21.17 uur en dankt de aanwezigen voor hun inbreng. Het volgende bewonersradenoverleg is gepland op donderdag 12 december 2019.

Jane Pawiroedjo,
16 oktober 2019